

2211

apraustījums
(vēst. iez.)

LATVIJAS VALSTS
ARHĪVS

Vitols Fāzeps.
(1863 - 1948)

komponists.

Fonda Nr. 2211.

apraustījums.
(vēsturiskā iezina)

1882 - 1989. g.

FONDS Nr.2211
VĪTOLS JĀZEPS (1863 – 1948), KOMPONISTS

APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ)

(1882 – 1989)

Fondraža nosaukums

Vītols Jāzepe.

Administratīvā vēsture (Biogrāfija).

Komponists, viens no latviešu klasiskās mūzikas pamatlicējiem, Jāzepe Vītols **dzimis 1863.gada 26.jūlija Valmierā**. Bērnība pavadīta Jelgavā, kur tēva vadībā norit pirmā iepazīšanās ar mūzikas pasauli, sāktas mācības gan klavieru gan vijoles spēles apgūvē.

1886.gadā beidz Pētrburgas konservatorijas Nikolaja Rimska – Korsakova Kompozīcijas klasi ar zelta medaļu un tiek uzaicināts minētajā klasē par pedagogu, kur nostrādā līdz 1918.gadam.

Profesora (grāds piešķirts 1901.gadā) autoritāte ir ievērojama gan mūzikas pedagogijā, gan arī kā komponistam, un viņš jau divdesmitā gadsimta sākumā tiek uzskatīts par Eiropas līmeņa mūziķi.

Dzīvojot Pēterburgā, Jāzepe Vītols vienmēr uztur ciešus kontaktus ar komponistiem, diriģentiem un citiem mūziķiem Latvijā, tādējādi daudzi atbildīgi jautājumi mūzikā tiek izlemti saziņā ar viņa padomu. Tomēr tikai pēc pārcelšanās uz Rīgu 1918.gadā, sākas mērķtiecīgs darbs pie latviešu muzikālās kultūras celšanas un tālāk virzīšanas. Tajā pašā gadā viņš pieņem Latvijas Operas direktora vietu. Gadu vēlāk dibina Latvijas Konservatoriju un ir tās rektors ar nelieliem pārtraukumiem no 1919.gada līdz 1944.gadam, kad dodas emigrācijā, kur, neilgi pēc tam, **1948.gada 24.aprīlī Vācijas pilsētā Lībekā aiziet aizsaulē**.

Jāzepe Vītola daiļrade aptver dažādus mūzikas žanrus. Būtiska viņa skaņdarbu iezīme – augsts profesionālisms apvienojumā ar sakņojumu latviešu tautas mūzikā. Skaidra stilā un formā, šī mūzika ir tēlaina un kolorītā bagāta. Komponists ir viens no latviešu klasiskās kora dziesmas meistariem, sevišķi nozīmīgs tajā balādes žanrs (“Beverīnas dziedonis”, “Gaismas pils”, “Karaļmeita” u.c.). Viņa kora dziesmas būtiski ietekmējušas latviešu kora kultūras attīstību.

Daudzveidīgas ir Jāzepe Vītola solodziesmas ar smalki izstrādātiem klavieru pavadījumiem. Viņa simfoniskajai mūzikai raksturīgi poētiski programmatiskie un svītas žanri filigrāni individualizētā instrumentācijā. Jāteic, ka Meistars ir arī latviešu klaviermūzikas nodibinātājs. Viņš dod priekšroku romantisku mazo žanru kompozīcijām – prelūdiņām, etiķēm, parafrāzēm par latviešu tautas dziesmām u.c..

Jāatzīmē, ka Jāzepe Vītols ir autors augsti profesionāliem un stilistiski spožiem mūzikas kritikas rakstiem un esejām.

Glabāšanas vēsture

Pēc Jāzepe Vītola dzīvesbiedres Annijas Vītols aiziešanas aizsaulē 1982.gadā, liela daļa viņas rūpīgi vāktu un glabāto ģimenes fonda dokumentu nodoti Jāņa Avotiņa latviešu mūzikas bibliotēkā pie Latviešu Studiju centrā Kalamazū (ASV). Deviņdesmito gadu sākumā, Centram likvidejoties, minētos dokumentus glabāšanā saņem Latviešu Koru apvienība Amerikā. Daļu sava arhīva 1999.gadā Latviešu Koru apvienība nodod Latvijas Valsts arhīvam. Šajā dāvinājumā ietilpst arī Jāzepe Vītola dokumenti.

Tiešais iegūšanas veids

Latvijas Valsts arhīvs saņēmis 787 (septiņi simti astoņdesmi septiņus) augstāk minētos dokumentus ar dāvinājuma līgumu Nr.44/78 no 2002.gada 18.marta no Latviešu Koru apvienības Amerikā, – konkrēti no Latviešu Koru apvienības priekšsēža vietnieces Ārijas Šulcs, kas rīkojas organizācijas vārdā.

Fonda saturs

Fonds satur plašu, kultūrvēsturiskiem faktiem bagātu, Jāzepa Vītola saraksti ar radiniekiem, mūziķiem un citu kultūras nozaru pārstāvjiem, kā arī Jāņa Avotiņa savāktos materiālus par Jāzepa Vītola radošo darbu – galvenokārt notis. Ir Annijas Vītols dienasgrāmatas un citi dokumenti - ar informāciju par trimdas latviešu dziesmu svētkiem.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti nesakārtotā veidā. 2000.gadā veikta vienkāršotā aprakstīšana. Taču, ņemot vērā dokumentu unikalitāti un ievērojamo kultūrvēsturisko nozīmi, papildus veikts hronoloģiskais kārtojums un lapu numerācija lietās. Līdz ar to, no 2003. gada 5.janvāra fonds uzskatāms kā tradicionāli aprakstīts, jo atbilst vispārīgā starptautiskā arhīva dokumentu aprakstījuma standarta ISAD (G) pielietošanas noteikumu B daļas (personu fondu) prasībām.

Sistematizācija

Izveidots viens apraksts, dokumenti sistematizēti 4 sērijās un savukārt 3.sērija divās apakšsērijās.

1.Radošie dokumenti.	1. – 26.lieta
<i>Jāzepa Vītola sarakstīto skaņdarbu notis, to kopijas un iespiedmateriāli.</i>	
2. Biogrāfiskie dokumenti.	27. – 29.lieta
<i>Ziņas par Jāzepu Vītolu</i>	
3. Sarakste.	
3.1. Sarakste ar radiniekiem.	30. – 45.lieta
<i>Personīga rakstura jautājumi</i>	
3.2. Sarakste ar draugiem, darba biedriem, paziņām.	46. – 116.lieta
<i>Galvenokārt par jautājumiem mūzikas nozarē</i>	
4. Savāktais materiāls.	117. – 125.lieta
<i>Annijas Vītols dienasgrāmatas un ziņas par dziesmusvētkiem.</i>	

Lietas sērijās Nr.1.,2.,4. un apakšsērijā Nr.3.1 kārtotas pēc nomināli-hronoloģiskā principa, apakšsērijā Nr.3.2. – alfabētiskā kārtībā pēc vēstuļu autoru uzvārda pirmā burta.

Pieejamības noteikumi

Bez ierobežojumiem.

Fiziskais raksturojums

Apmierinošs. Bojāti atsevišķi dokumenti.

Aprakstījumu sagatavoja
Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
vadītāja vietniece

2003. gada 5.janvārī

Anda Mjurka

FONDS Nr. 2211
VĪTOLS JĀZEPS (1863 – 1948), KOMPONISTS
APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ)
(papildinājums)
1918 – 1981

Fondraža nosaukums

Nav mainījies.

Administratīvā vēsture (Biogrāfija).

Nav izmaiņas.

Glabāšanas vēsture

Dokumentus, pēc Annijas Vītols aiziešanas aizsaulē, radinieki vākuši vienkopus ar mērķi tos nodot Latvijas valsts īpašumā.

Tiešais iegūšanas veids

Latvijas Valsts arhīvs šos dokumentus – kopskaitā 365 vienības, saņēmis no Viviānas Lismanes ar dāvinājuma līgumu Nr.18/114, (2003.gada 4.aprīlis).

Fonda saturs

Fonda papildinājumu veido sarakste. Ievērojama kultūrvēsturiska vērtība vēstulēm, kuras Jāzepam Vītolam adresējuši dažādu nozaru kultūras darbinieki – literāti, grāmatu izdevēji un mūziķi. Personīga rakstura jautājumi skarti Aleksandra Vītola un Šulmeisteru ģimenes rakstītajās vēstulēs.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti nesakārtotā veidā. 2003.gada pirmajā pusgadā veikta vērtības ekspertīze un dokumentu aprakstīšana vadoties pēc vispārīgā starptautiskā arhīva dokumentu aprakstījuma standarta ISAD(G) pielietošanas noteikumu B daļas personu fondiem.

Sistematizācija

Apraksta papildinājumā lietas sistematizētas ievērojot iepriekš izveidotā apraksta Nr.1 kārtojuma principus. No jauna izveidota apakšsērija Nr. 3.3.

3. Sarakste.

3.1. Jāzepa Vītola sarakste ar radiniekiem 126. – 127.lieta.

Personīga rakstura jautājumi

3.2. Sarakste ar draugiem, darba biedriem, paziņām. 128.– 133. lieta

Dažādi kultūras nozaru jautājumi

3.3. Annijas Vītols sarakste. 134. – 146. lieta

Personīga rakstura jautājumi, līdzjūtības.

4. Savāktais materiāls. 147. lieta

Dažādi dokumenti.

Lietas sērijās un apakšsērijās kārtotas ievērojot nomināli-hronoloģisko principu. Dokumenti lietās - hronoloģiski, izņemot tās, kurās ievietotas vairāku autoru vēstules un kārtojums veikts alfabētiskā kārtībā.pēc uzvārdu pirmā burta.

Pieejamības noteikumi

Bez ierobežojumiem.

Fiziskais raksturojums

Apmierinošs. Bojāti atsevišķi dokumenti.

Aprakstījumu sagatavoja

Personu fondu un trimdas dokumentu daļas

vadītāja vietiece

Anda Mjurka

2003. gada 10.jūnijā

4

Fonds Nr.2211
Vītols Jāzepts (1863-1948), komponists

Aprakstījums (vēsturiskā izziņa)
Papildinājums
1930-1975

Tiešais iegūšanas avots

Dokumenti saņemti 2004.gadā no Viviānas Lismanes.

Fonda saturs

Papildinājumā ietilpst atsevišķas vēstules un pastkartes kā J. Vītolam, tā viņa sievai Annijai un materiāli par J. Vītolu. Būtiska ir fotonegatīvu kolekcija, kurā ir gan fotonegatīvi par J. Vītola dzīvi Vācijas periodā pēc Otrā pasaules kara, viņa bērnu fotouzņēmumi, gan skaņdarbu, gan viņa memuāru, gan komponista Bruno Skultes vēstuļu fotokopijas

Fonda sistematizācija

Dokumenti saņemti daļēji nesakārtotā veidā. Sistematizācijas un aprakstīšanas rezultātā izveidota 31 lieta.

Papildinājumi sakārtoti pēc iepriekšējās sistematizācijas shēmas.

Fotonegatīviem izveidota jauns – 2.apraksts, kas sistematizēts šādi:

1. J. Vītols fotonegatīvos;
2. J. Vītola memuāru fotokopijas;
3. A. Vītola fotonegatīvos;
4. J. Vītola skaņdarbu partitūras fotonegatīvos;
5. Vēstuļu un manuskriptu fotokopijas.

Aprakstījuma papildinājumu uzrakstīja:

Personu fondu un trimdas dokumentu daļas vadītājs

2004.gada 26.februārī

M. Brancis

FONDS Nr. 2211

VĪTOLS JĀZEPS (1863 – 1948), KOMPONISTS

APRAKSTĪJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ)
(turpinājums)

1882 – [2000]

Fondraža nosaukums

Nav mainījies.

Administratīvā vēsture (Biogrāfija)

Nav izmaiņas.

Glabāšanas vēsture

Ar fonda dokumentu sākotnējo glabāšanas vēsturi var iepazīties iepriekš aprakstīto dokumentu pievienotajos aprakstījumos (vēsturiskās izziņās). Šajā dokumentu apraksta turpinājumā daļa iekļauto dokumentu nonākuši rakstnieka Ulda Siliņa īpašumā strādājot pie komponista Jāzepa Vītola vēstuļu izlases sakārtošanas, daļa - paša rakstnieka īpašums.

Tiešais iegūšanas avots

Dokumentus valsts glabāšanā Latvijas Valsts arhīvā rakstnieks Uldis Siliņš nodod 2007.gada 9.maijā ar dāvinājuma līgumu Nr. 44.

Temats un saturs

Fonds satur Jāzepa un Annijas Vītolu personas un īpašuma dokumentus, vēstules un arī fotomateriālus. Tieši pēdējie sniedz daudz atziņu Latvijas vēstures un kultūras jautājumos, kā arī jaunu informāciju personību atpazīšanā. Vairums sarakstes ir kopijas. Vēstuļu oriģināli ir Annijai Vītols adresētā sarakste.

Dokumentu sistematizācija un aprakstīšana.

Dokumenti saņemti nesakārtotā veidā. Ekspertīze un aprakstīšana veikta 2007.gada oktobra mēnesī. Izveidots apraksta Nr.1 turpinājums un apraksts Nr.3.

Dokumenti **apraksta Nr.1** turpinājumā **sakārtoti 5 sērijās un 2 apakšsērijās** ievērojot iepriekš izveidoto apraksta Nr.1 kārtojumu un reizē arī nominālās kārtošanas principus.

Dokumentu sistematizācijas shēma:

2. Biogrāfiskie dokumenti	160. - 161. lieta
3. Sarakste	
3.2.Jāzepa Vītola sarakste ar draugiem,
darba biedriem, paziņām	162. - 170. lieta
3.3.Annijas Vītols sarakste	171. - 173. lieta
5. Saimnieciska rakstura un finansu dokumenti	174. - 176. lieta
6. Fotodokumenti	177. - 182. lieta
4. Sakrātie dokumenti	183. - 184. lieta

6

Lietas sērijās kārtotas pēc nomināli hronoloģiskā principa. Dokumenti lietās - hronoloģiski, bet sarakstes sērijā lietās ar vairākiem autoriem ievērota arī alfabētiskā kārtība pēc uzvārda pirmā burta.

Izveidotajā **aprakstā Nr. 3** iekļauta **1 lieta** ar dokumentiem **kompaktdiska variantā**, kurš satur Jāzepa Vītola sarakstes hronoloģisko katalogu par laiku no 1918. līdz 1944.gadam, kā arī ģimenes, draugu, radnieku un dažāda rakstura sarīkojumu fotoattēlus.

Pieejamības noteikumi

Bez ierobežojuma.

Dokumentu valoda

Dokumenti galvenokārt latviešu valodā. Atsevišķās lietās ir dokumenti arī vācu valodā, kas konkrēti atzīmēti lietu aprakstā.

Fiziskais raksturojums

Apmierinošs. Atsevišķi dokumenti bojāti.

Uzziņas palīgļīdzekļi

Apraksts glabājamo lietu līmenī.

Ulda Siliņa sakārtotais Jāzepa Vītola un viņa laikabiedru vēstuļu izdevums "Dziesmai vieni gala nava", izdevniecība "Nordik", Rīga, 2006.

Aprakstījumu sastādīja
Personu fondu un trimdas dokumentu
daļas vadītāja vietniece

Anda Mjurka

12.10.2007.

7

FONDS Nr. 2211

VĪTOLS JĀZEPS (1863-1948), KOMPONISTS

APRAKSTIJUMS (VĒSTURISKĀ IZZINĀ)

(papildinājums)

[1910] - 1979

Fondraža nosaukums

Nav mainījies.

Administratīvā vēsture (Biogrāfija)

Nav izmaiņas.

Glabāšanas vēsture

Ar fonda dokumentu glabāšanas vēsturi var iepazīties iepriekš aprakstīto dokumentu pievienotajos aprakstījumos (vēsturiskajās izziņās). Šajos dokumentu aprakstos iekļautie dokumenti nodoti glabāšanā Latvijas Studiju centrā Kalamazū (ASV). Pēc tā slēgšanas deviņdesmito gadu sākumā, dokumenti uz laiku atradušies glabāšanā pie Studiju centra valdes bijušā priekšsēža Valda Muižnieka.

Tiešais iegūšanas avots

Dokumentus valsts glabāšanā Latvijas Valsts arhīvā Valdis Muižnieks nodod 2008. gada 8. maijā ar dāvinājuma līgumu Nr. 58.

Fonda saturs

Fonda dokumentu papildinājums satur tikai fotomateriālus - fotogrāfijas un to negatīvus. No kultūrvēsturiskā un arī no mākslinieciskā aspekta sevišķi vērtīgs ir VI Vispārējo Dziesmu svētku fotoalbūms, kurā skatāmas unikālas foto liecības par svētku norisi, dalībniekiem, organizētājiem, komponistiem un diriģentiem. Bez tam šo fotodokumentu autors ir izcilais latviešu fotogrāfs Jānis Rieksts (1881-1970). Arī citi fotoattēli satur nozīmīgu izziņas materiālu - par komponistu Jāzepu Vītolu, viņa dzīvesvietām, draugiem un kolēģiem.

Izvērtēšana

Dokumenti saņemti nesakārtotā veidā. Ekspertīze un aprakstīšana veikta 2008.gada maija mēnesī, vadoties pēc vispārīgā starptautiskā arhīva dokumentu aprakstījuma standarta ISAD(G) pielietošanas noteikumu B daļas personu fondiem.

Sistematizācija

Izveidots apraksta Nr.1 papildinājums un apraksta Nr.2-v turpinājums. Fotodokumenti apraksta Nr.1 papildinājumā turpina lietas sērijai Nr.6. un kārtotas ievērojot nominālās kārtības principu. Dokumenti lietās – hronoloģiskā kārtībā.

Apraksta Nr. 2-v turpinājumā iekļautas lietas, kas pievienojamas jau iepriekš sastādītā apraksta Nr.2-v sērijai Nr.1, kurā aprakstīti fotonegatīvi ar vizuālo informāciju par Jāzepa Vītola personu, viņa ģimeni, draugiem un kolēģiem. Fotonegatīvi lietās kārtoti un numurēti atbilstošā kārtībā kā attiecīgām fotogrāfijām, kas atrodas lietās Nr.1 apraksta 6.sērijā. Atbilstošie lietu numuri uzrādīti apraksta piezīmju daļā.

Pieejamības noteikumi

Bez ierobežojumiem.

Fiziskais raksturojums

Apmierinošs.

Aprakstījumu sagatavoja
Personu fondu un trimdas dokumentu daļas
vadītāja vietniece

Anda Mjurka

02.06.2008.

Latvijas Valsts arhīvs

LIETAS Nr. _____ APLIECINĀJUMA LAPA

Lietā numurētas 8 (astonas)
ar cipariem un vārdiem _____ lapas,

tajā skaitā: litera lapas _____

numēracijā izlaistas lapas _____

un + _____ ar cipariem iekšējā apraksta lapas

Lietas noformēšanas un fiziskā stāvokļa īpatnības	Lapu Nr.

Lapu aizpildīja arhiviste J. Jansone
amats paraksts paraksta atšifrējums
13.08.08.
datums